

עוד קצין ששירת
את מוכסת עשרים שנותיו...

קפיטן מ' מ'

קפיטן זאלן מ. סאמרס

זהו סיפור על אודות מנהיג אמתי ועל אודות כוח השפעתו על פקודיו. לא תמצאנו בספרי היסטוריה, וקרוב-לודאי שלעולם לא תפגוש בו אישית. לא נערך כל מסדר פרידה עת פרש מהשירות, זה לא כבר, בדרגת מיג'ור. אי-שם, בשורות הצבא, יתכן שעתיד אתה לשרת בחברת מישהו עליו השפיע קפיטן מ'; אם תרצה ותוכל לערוך השואה, עתיד אתה להיווכח שאותו אדם הוא חייל טוב יותר כיון שהכיר את הקפיטן. אותו קפיטן מ' — על שפמו, מקטרתו וכל היתר — נראה כקצין-מלידה, למרות שמוצאו היה ממשוטי-העם. הוא שירת כחייל מן השורה במלחמת-העולם השניה בצפון-אפריקה, בסיציליה ובאיטליה. מאוחר יותר עלה לדרגת קצין ושב להלחם בקוריאה. בדיבורו התעלם תכופות מכללי הדקדוק, שכן לא היה בעל השכלה גבוהה. אולם הוא שימש הוכחה חיה לכך שהחובה אינה קשורה אך ורק בדרגה זו או אחרת; שהכבוד איננו בסמכותו הבלעדית של מוסד אחד ויחיד; שמנהיגות ורצון הפקודים להדמות למפקדם עשויים להרחיב את תחום השפעתו של מפקד מעבר לשנות השירות-הפעיל שלו.

קח לדוגמה את „תקרית השנתונים“. שני שנתונים של הדי-ביזיה, שהוחזקו כרגיל בחדר-התרבות של היחידה, נעלמה. הלויטננט שמע מה „עושה כל אחד“ במקרה מעין זה — מהם הישקולים המעשיים שיש להקדים למילוי טפסי אבדן-ציד. בפגישת קרן-היחידה הראשונה שלו האזין לדברי קפיטן מ', שהסביר לנאספים כי אין להעלות על הדעת שספרים יתנדפו ויעלמו. אין ספק שספרים אלה נגנבו, ולכן אין בדעתו לדוח עליהם כאילו נכחדו מאליהם; אולם אם ידוח שנגנבו, יביא הדבר לחקירה; וכיון שלדעתו במקרה זה לא תועיל חקירה, קנה שני שנתונים מכספו הוא.

עברו הקרבי של קפיטן מ' שימש הוכחה ניצחת לחוש החובה שלו, אולם משמעות הדבר נעלמה מעיניו של קצין-זוטור „ירוק“, שבעיניו נראה כל חוגר מעל לדרגת טר"ש כותיק-קרבות. פרט לכך נהג קפיטן מ' לספר סיפורי-מלחמה רק כאשר רצה להדגים ולהבהיר משהו בדבריו.

בעיני קפיטן מ' פירושה של החובה היה — יושר והגינות. הוא דבק בצודק ובמוסכם. לא שנוהג היה להדגיש את התקנות הרבות מספור, המכונות את חיי היום-יום של כל חייל, אלא שנוהג היה לחזור ולהזכיר לעצמו ולקצינים הכפופים לו אחריותם מהי. באחת ההפסקות בזמן אימונים בשדה התכוננו מפקדי המחלקות לפתוח במשחק פוקר. קפיטן מ' הזכיר להם בעדינות, כי נמצאים הם בשטח צבאי. הדגש בדבריו לא היה על איסור משחקי-הקלפים (הקצינים שיחקו פוקר במועדונם), אלא על העקרון, שהדרך הטובה ביותר לשמור על תקנות הצבא היא דרך הדוגמה האישית; ומצפים מקצינים כי ישמשו דוגמה אישית.

חורף אחד הטיל מפקד-הגדוד על קפיטן מ' לנהל את מטוחי המבחן של צותי-הנשק. פגיעתו של מפקד-הגדוד היתה רעה.

מרמת הדיביזיה ומטה, הושם באותה עת דגש על מטוחי הנשק ותשומת-לב מרובה הוקדשה לפרטים קטנים ומטרידים עד לזרא.

כמנהגו תמיד, הסתפק קפיטן מ' בהוצאת פקודות-משימה בלבד, ואחר הניח לכל אחד ממפקדי המחלקות להכין את המטוח שלו. פיקודו הצטמצם בבדיקת ההתקדמות וביעוץ. עם התקרב מועד המטוח הלך המתח וגדל, וביום הפתיחה נראו קציני המטה של הגדוד כשהם מתרוצצים אנה ואנה בצפייה קצרת-נשימה. אפילו קפיטן מ' צעד הלך וחזור בעצבנות. קצין המבצעים שלו שאל אותו מדוע אין הוא עצמו יוצא למטוחים.

„קציני קיבלו את משימותיהם“, אמר קפיטן מ'. „אם אצא לבדוק את הביצוע עתה, ממש עם היריות הראשונות, יתרשמו שאיני בוטח בהם. אני אצא מאוחר יותר ו־ אראה כיצד הם מתקד-מים.“

בשטח המטוח התנהל הכל כשורה. החל מי שעות הבוקר המאוחרות זכה כל לויטננט לביקור קצר של מפקדו הישיר, כל אחד מהלויטננטים ידע כי מפקדו, שהיה נתון ללחץ הממורנה עליו, סמך על מעשיו. זו היתה הנקודה החשובה להם מכל — יותר מהקולונל ויותר

מהמטוחים עצמם. היה לו, לקפיטן מ', אומץ-הלב הדרוש כדי להגן על פקודיו מפני הלחץ שהופעל עליו. הוא עשה כמיטב יכולתו כדי להתיצב בין פקודיו לבין כל היתר. תכופות, כאשר

היתה עין הקולונל נחה על איזה מסכן שסרח, היה קפיטן מ' מגיע ראשון אל הקולונל, ואז היה החוטא צריך לתת דיך וחשבון על מעשיו רק לפני הקפיטן. אולם הוא היה גם ישר, ותמיד אמר לפקד זה או אחר מתי לא פעל למענו.

היה לויטננט אחד, שתמיד הסתבך בצרות. בסופו של דבר הדיחו הקולונל והעביר אותו מהיחידה. קפיטן מ' יכול היה להניח לענין זה ולעבור לסדר היום, אולם יושרו תבע ממנו גילוי-לב מחלט.

„סאם“, אמר לאותו לויטננט, „הקולונל הדיח אותך; אמנם לא המלצתי על כך, אולם גם לא לחמתי להוסיף ולהחזיקך“.

יתכן שדברים אלה לא נעמו לאוזני סאם, אולם אומץ-הלב חסר-הפשרות של מפקדו עשוי היה לשמש לו דוגמה בעתיד.

קפיטן מ' לא היה ענק אינטלקטואלי, ואף לא ניסה להעמיד פנים כאילו היה כזה. בזמנו הפנוי (וזמנו הפנוי היה מועט) עמל קשות להרחיב את השכלתו, אולם לא היו לו כל יומרות עת העריך את יכולתו ואת מגבלותיו. באחד הימים היה עליו לערוך חישוב קטן, שתבע ידיעות יסודיות בחשבון. תחת לנסות להסתיר את דלות ידיעותיו, פנה ללויטננט צעיר, שזה עתה סיים את חוק לימודיו, וביקשו לבדוק את החישוב. אמת, היה זה מקרה פעוט, אולם היה טמזין בו גם לקח: הערך כראוי את יכולתך ואת זו של פקודיך, והשתמש בהן ביעילות. בצבא אין מקום לשיקולי-אנוכיות פעוטים.

עם כל דבקותו בצדק ובמוסכם, היה הקפיטן אדם נוח ובעל רגש אנושי. אם היה אחד ממש"קי היחידה מתקשה במציאת

מקום-מגורים למשפחתו, היה הקפיטן מתעניין ומציע עזרה. יתר על כן, בשיחה שקטה מנחה היה את מפקד המחלקה ומסביר לו מדוע צריך גם הוא לגלות ענין בדבר. מעולם לא שמעוהו מרים את קולו, גם כאשר התגרו בו. אדיבותו היתה טבעית ונבעה מתוך רגש כבוד לזולת, בו תמיד ראה את היסוד האנושי.

את התחשבותו גילה קפיטן מ' במעשים — מעולם לא בגילויים סנטימנטליים. באחד התרגילים בשדה, בו לקחה חלק אחת ממחלקות פלוגתו, התרסק מסוק. תחנות-שידור אורחיות הפיצו את הידיעה לפני שנמסרה רשמית.

בשובו לבסיס ערך קפיטן מ' בדיקה מהירה, ובעצמו התקשר טלפנית עם משפחתו אנשיו: „אולי שמעת על התרסקות המסוק, גברתי. חשבתי שתרצי לדעת שאף אחד מאנשינו אינו מעורב בה“.

אף-על-פי ששמות הנפגעים לא פורסמו מיד, חסך קפיטן מ' דאגה ומתח ממשפחות חייליו.

אין להניח שתכונותיו של קפיטן מ' תשתקנה בדוחות הרשמיים שבתיקו האישי. תיק מאובק זה, הקבור עתה עמוק בארכיונים, מתאר בודאי דמותו של עוד קצין ששירת עשרים שנה ופרש. טיבו האמתי של אדם אינו מועלה על הנייר, ולא תמיד קשור הוא רק בחריפות-מוחו או בהשכלה. תרומתו הגדולה ביותר של קפיטן מ' לא התבטאה במעשיו, אלא בעצם מהותו, ותרומה זו תוסיף להניב פירותיה בצבא עוד במשך שנים רבות.

אבידות המסוקים בויאטינאם - מה הם?

אבידות מסוקים בויאטינאם

מנהל התעופה בצבא-היבשה של ארה"ב, בריג'נרל ג'. ג'. טולסון, העמיד את הדברים על דיוקם ביחס לאבידות המסוקים בויאטינאם. לדבריו הגוימו בהרבה באשר למספר האבידות, כיון שהסטטיסטיקה הרשמית מראה כי אבדו (רק) 2% מן המסוקים שנפגעו. המספרים מוכיחים, כי הסיכויים להיפגעות מסוק מאש הנורית מן הקרקע הם: 1 ל-350; הסיכויים לאילוצו לנחות — 1 ל-8000; ואילו הסיכויים לאבדנו המוחלט של מסוק שנפגע באש מן הקרקע — רק 1 ל-17,500.

(אדמי)

שלושה קצינים אמריקאיים נהרגו 4 מסוקים אמריקאיים הופלו בויאטינאם

בהתקפה שנערכה 55 ק"מ דרומה לבסיס דאנאנג בדרום ויאטינאם הפילו לוחמי גריליה של הויאט-קונג ארבעה מסוקים אמריקאיים, נהרגו שלושה קצינים ופצעו 14 אמריקאים אחרים. במבצע זה נהרגו ונפצעו גם צנחנים דרום ויאטינאמיים רבים. מספר האבידות המדויק טרם פורסם. לפי דוח בלתי רשמי נהרגו 50 צנחנים, או אף למעלה מזה, בשעה שקפצו ממסוקי התובלה. כל 25 המסוקים שנשאו גייסות ויאטינאמיים במבצע זה נפגעו. עד עתה היו אלה האבידות הכבדות ביותר של האמריקאים במבצע-מסוקים יחיד.

(ג'רוסלם פוטס)